

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 15Ps/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622200672
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Fandáková, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2022:7622200672.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa Jana FANDÁKOVÁ, LL.M., v právnej veci osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná: U. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Č.. XX, XXX XX L., v konaní zastúpený procesným opatrovníkom: JUDr. Paulína Svobodová - vyššia súdna úradníčka Okresného súdu Spišská Nová Ves, o návrhu navrhovateľky: Ing. B. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Č.. XX, XXX XX L., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka, takto

rozhodol:

I. O b m e d z u j e sa U. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, L., v spôsobilosti na právne úkony a to tak, že tento nie je spôsobilý:

- nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, vrátane uskutočňovania jednostranných právnych úkonov alebo uzatvárania akýchkoľvek dvojstranných alebo viacstranných odplatných či bezodplatných právnych úkonov, predmetom ktorých je disponovanie s majetkovými hodnotami, prípadne akýmkoľvek iným spôsobom disponovať so svojím majetkom,
- preberať na seba ručiteľské záväzky alebo akékoľvek iné zabezpečovacie záväzky,
- preberať mzdu alebo iný obdobný príjem, dôchodok, nemocenské dávky, dávky v nezamestnanosti, štátne sociálne dávky a iné dávky sociálnej podpory alebo iné príjmy,
- rozhodovať o mieste svojho pobytu, rozhodovať o svojom trvalom a prechodnom pobyte,
- rozhodovať o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti, o jej hospitalizácii a o podávaní depotných preparátov, liekov a pod., dávať informovaný súhlas o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zmysle § 6 zákona NR SR č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti,
- konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, úradmi, súdmi, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby, preberať poštové zásielky.

II. U s t a n o v u j e sa U. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, L., za opatrovníčku Ing. B. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, L., ktorá je oprávnená a povinná v rozsahu obmedzenia opatrovanca zastupovať, spravovať jeho majetok a dbať pri tom na pokyny súdu a je povinná najmenej dvakrát ročne k 30.06. a k 31.12. podávať správu o opatrovancovi a o nakladaní s jeho majetkom.

III. Slovenská republika n e m á právo na náhradu trov štátu spočívajúcich v trovách znaleckého dokazovania.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka podala dňa 11.02.2022 na tunajšom súde návrh na obmedzenie spôsobilosti U. P., nar. XX.XX.XXXX, na právne úkony a ustanovenie opatrovníka.

2. Navrhovateľka podaný návrh odôvodnila tým, že jej manžel U. P., nar. XX.XX.XXXX trpí od roku 1979 duševnou poruchou, ktorá nie je prechodného charakteru. Jeho stav si vyžaduje dlhodobé opakované hospitalizácie na psychiatrických oddeleniach a následne v psychiatrických liečebniach.

3. Navrhovateľka spolu s podaným návrhom doručila súdu lekárske správy preukazujúce aktuálny zdravotný stav menovaného

4. Podaním doručeným súdu dňa 16.03.2022 navrhovateľka oznámila hospitalizáciu svojho manžela v psychiatrickej liečebni Nemocnice sv. Barbory, a.s. Rožňava.

5. Uznesením sp. zn.: 15Ps/8/2022-10 zo dňa 21.03.2022 súd ustanovil menovanému procesného opatrovníka, a to JUDr. Paulínu Svobodovú - vyššiu súdnu úradníčku Okresného súdu Spišská Nová Ves.

6. Dňa 30.03.2022 vykonal súd v psychiatrickej liečebni Nemocnice sv. Barbory a.s. Rožňava výsluch osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, pričom tento na otázky súdu uviedol, že trpí mániodepersiou, lieky užíva pravidelne. Mal aj iné psychiatrické problémy, pre ktoré bol opakovane hospitalizovaný. Keď nie je hospitalizovaný stará sa o neho manželka, ale vie sa o seba postarať aj sám, manželka navarí. Na úrady chodí s manželkou ale aj sám. Invalidný dôchodok mu chodí na účet, jeho správu väčšinou ponecháva na manželke. O predmete tohto konania má vedomosť.

7. Uznesením sp. zn.: 15Ps/8/2022-18 zo dňa 04.04.2022 súd nariadil vykonanie znaleckého dokazovania, pričom zo znaleckého posudku č. 57/2022 súdnej znalkyne MUDr. Henriety Hollovej, znalkyne v odbore Zdravotníctvo a farmácia, Odvetvie: Psychiatria, mal súd preukázané, že menovaný trpí bipolárnou afektívnou poruchou v chronickom priebehu. Z uvedeného dôvodu preto menovaný nie je spôsobilý vykonávať úkony v rozsahu činností definovaných súdnou znalkyňou v závere podaného posudku.

8. Podaním zo dňa 28.06.2022 psychiatrická liečebňa Nemocnice sv. Barbory a.s. Rožňava súdu oznámila, že menovaný nie je po psychickej stránke spôsobilý dostaviť na pojednávanie, účasť na pojednávaní je nad rámec jeho zvládnutia neštandardnej záťažovej situácie.

9. Súd na prejednanie veci samej nariadil na deň 11.07.2022 pojednávanie, na ktorom vypočul ustanovenú znalkyňu, ktorá v rámci svojej výpovede uviedla:

„Ja trvám na záveroch znaleckého posudku tak, ako bol v písomnej forme podaný súdu. Menovanému bola diagnostikovaná bipolárna afektívna porucha v chronickom priebehu čo znamená, že u menovaného sa striedajú fázy mánie a depresie, toto ochorenie má vo všeobecnosti 7 typov a posledný z týchto typov je, že ide o chronický priebeh kedy pacient nedosahuje remisie a stále cykluje v jednotlivých fázach ochorenia. Menovaný trpí týmto ochorením od roku 1978, v minulosti dosahoval kvalitné remisie aj keď bol už viackrát hospitalizovaný vo viacerých zdravotných zariadeniach. Aktuálne od novembra 2019 sa nedarí u menovaného dosiahnuť remisiu aj v rámci jednej hospitalizácie prešmykuje do fáz ochorenia a dá sa povedať, že je stále hospitalizovaný. Preto u menovaného ide o chronický priebeh do budúcnosti sa možno zlepší ale súčasný priebeh indikuje obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony tak ako som ich uviedla v znaleckom posudku.“

10. Navrhovateľka na pojednávaní v rámci svojej účastníckej výpovede uviedla:

„Ja som si manžela brala už ako chorého ale o jeho chorobe ani o tom, že bol hospitalizovaný na psychiatrii som v čase, keď som si ho brala nevedela. Keď sme mali 30 rokov a už 2 deti manžel jedného dňa prešiel do ťažkej depresii a skončil na psychiatrii. Chcem uviesť, že sme si pri manželovi prežili svoje, je to ťažké ochorenie, aj naše deti, ktoré sú už dnes samostatné sú tým poznačené. Ja som napriek tomu s mojím manželom zostalo. Manžel od kedy je na invalidnom dôchodku od 40 rokov, užíva lieky pravidelne, nepije a napriek tomu a aj napriek tomu sa za obdobie posledných 3 rokov zhoršuje. Ja pokiaľ budem vladať budem sa o manžela starať, ešte stále nie som rozhodnutá o tom, žeby som manžela niekde umiestnila.“

11. Prítomná ustanovená procesná opatrovníčka s návrhom navrhovateľky vyslovila súhlas.

12. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

13. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

14. Podľa § 395 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15. Podľa § 231 písm. a) CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

16. Podľa § 232 CMP, na konanie o spôsobilosti na právne úkony je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má bydlisko ten, o koho spôsobilosti sa koná.

17. Podľa § 233 ods. 1 CMP, návrh na začatie konania môže podať blízka osoba, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ sociálnych služieb alebo ten, kto má na veci právny záujem.

18. Podľa § 234 CMP, návrh na začatie konania musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podania opísanie skutočností odôvodňujúcich zásah do spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony a zdôvodnenie, že iné menej obmedzujúce opatrenia nie sú možné alebo opísanie skutočností odôvodňujúcich zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo skutočností odôvodňujúcich navrátenie spôsobilosti na právne úkony.

19. Podľa § 236 CMP, účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

20. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

21. Podľa § 241 ods. 1 CMP, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

22. Podľa § 241 ods. 2 CMP, súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

23. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

24. Podľa § 272 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

25. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

26. K inštitútu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony treba zdôrazniť, že jeho zákonná úprava a doterajšia prax súdov je determinovaná ústavným a medzinárodnoprávnym rozmerom, ktorý je pre rozhodovaciu činnosť všeobecných (vnútroštátnych) súdov podstatným, keďže pri interpretácii ustanovenia § 10 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné vziať do úvahy ústavný rozmer obmedzovania spôsobilosti na právne úkony, ktorým je predovšetkým rešpektovanie súkromia a ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby (človeka). V medziach ústavného významu práv človeka pri ich zbavení, alebo obmedzení sa ex constitutione primárne sleduje záujem dotknutého človeka a až následne záujem verejný či tretích osôb. Nie je prípustné, aby v týchto prípadoch došlo k preferovaniu verejného záujmu

a záujmu tretích osôb na úkor záujmu dotknutej osoby. K obmedzeniu človeka v spôsobilosti na právne úkony možno pristúpiť až vtedy, ak sa vyčerpali všetky menej represívne prostriedky, opatrenia (napr. trestného, priestupkového, či administratívneho práva) alebo, ak už sa iné obmedzenia nedajú použiť (resp. sa stali neúčinnými). Z uvedeného potom vyplýva, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony prichádza do úvahy až vtedy, ak je použitie iných prostriedkov vylúčené alebo je zjavné, že ich účinnosť nebude mať žiaden dopad na postihnutú osobu. (porovnaj Nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 313/2015 zo dňa 28.11.2012, tiež Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8 Cdo 276/2014 zo dňa 8.10.2014).

27. Inak povedané, dôvod pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony obstoí vtedy, ak je z objektívneho hľadiska nepochybné, že ide o prípad, ktorý vylučuje schopnosť uskutočňovať konkrétne právne úkony. Samotné zistenie takéhoto dôvodu na obmedzenie spôsobilosti nestačí. Ďalším predpokladom je, preukázanie skutočností, že zistený dôvod vylučuje schopnosť človeka uskutočňovať konkrétne právne úkony. Zodpovedať túto otázku iba na základe znaleckého posudku spravidla nebude možné bez toho, aby súd zároveň nevykonával aj ďalšie (navrhované, resp. ex offa) dokazovanie a toto náležite aj vyhodnotil. Znalecký posudok je v takom konaní síce závažným dôkazom, nesmie však byť dôkazom jediným a nemôže nahrádzať nedostatok skutkových zistení. Znalecký posudok musí súd navyše hodnotiť, nie preberať doslovne, a to vrátane tvrdení, že vyšetřovaný nie je schopný chápať význam súdneho konania alebo súdneho rozhodnutia. (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR sp.zn. II. ÚS 194/11 zo dňa 22.11.2012, tiež Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8 Cdo 276/2014 zo dňa 8.10.2014).

28. Pri jej riešení teda súd vychádza zo skutkových zistení nielen na základe posudku znalca, ale tiež v súvislosti s ostatnými výsledkami dokazovania. Súd preto v konaní o spôsobilosti na právne úkony musí vykonať aj iné dôkazy (a to najmä výsluch postihovaného človeka), a dôkazy smerujúce k posúdeniu jeho mnohovrstevných sociálnych a právnych interakcií (vzťah medzi postihovanou osobou a inými osobami v spoločnosti, osobitne vo vzťahu k osobe, ktorá iniciuje konanie o spôsobilosti na právne úkony), majetkových, rodinných a pod. Potrebne je posudzovať schopnosť uskutočňovať právne úkony s prihliadnutím na všetky individuálne pomery osoby, ako aj na sociálnu stránku prostredia v ktorom existuje. Iba súhrnným hodnotením všetkých týchto okolností možno dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná v tomto súdnom konaní trpí bipolárnou afektívnou poruchou v chronickom priebehu. Menovaný nie je podľa znalkyne schopný vzhľadom na svoj duševný stav rozhodovať o mieste svojho pobytu, o tom, s kým chce žiť, rozhodovať o svojich spoločenských aktivitách, svojom zamestnaní, vzdelaní. Nie je schopná rozhodovať o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti, o hospitalizácii a o podávaní o podávaní depotných preparátov, liekov a pod., dávať informovaný súhlas o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zmysle § 6 zákona NR SR č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, nie je spôsobilá preberať, otvárať a čítať poštu, vybavovať si osobné záležitosti s úradmi, vykonávať samoobslužné činnosti, predovšetkým samostatne sa stravovať, obliekať a vykonávať ostatné rutinné denné záležitosti bez pomoci druhej osoby, nie je spôsobilá vykonávať správu vlastníctva nehnuteľností alebo hnutelých vecí a peňaží a nakladať s nimi, uzatvárať jednostranné právne úkony (napr. spisovať závet), dvojstranné príp. viacstranné právne úkony, predovšetkým uzatvárať zmluvy akéhokoľvek druhu, od jednoduchých (napr. nákup v obchode) až po zložité transakcie (napr. uzatvárať kúpne, darovacie, záložné zmluvy, zmluvy o prenájme, pôžičke a úvere a ostatné zmluvy, kde je predmetom majetkové či finančné plnenie). Podľa znalkyne nie je vylúčené, že v budúcnosti sa porucha menovaného zaskabilizuje a bude dosahovať remisie, t.č. však aj napriek medikácii neustále cykluje v rámci bipolárnej afektívnej poruchy.

30. Všetky zistené skutočnosti preto podľa názoru súdu nasvedčujú, že U. P., nar. XX.XX.XXXX v prípade, ak by toho času nedošlo k jeho obmedzeniu v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, by mohol byť ovplyvňiteľný inými osobami, ľahko zneužitelný, sám by teda zrejme nedokázal takéto jeho ovplyvňovanie vôbec zaznamenať a už vonkoncom nie sa mu účinne brániť. Uvedené tiež potvrdzuje návrh navrhovateľky - jeho manželky, ktorá uviedla, že v mánickej fáze svojho ochorenia je menovaný nebezpečný nie len pre seba, ale aj svoje okolie, prehnane mŕňa peniaze, nakoľko si neuvedomuje ich hodnotu, vyhráza sa, že predá dom, ktorý je v spoločnom vlastníctve s navrhovateľkou. V depresívnej fáze ochorenia je potrebné menovaného sprevádzať aj pri bežných úkonoch ako je návšteva zdravotníckeho zariadenia, či úradu, menovaný v tejto fáze nevychádza z

domu. Uvedené skutočnosti umocňuje aj ten fakt, že v priebehu tohto konania bol menovaný opätovne hospitalizovaný, pričom sa pre svoj duševný stav nemohol zúčastniť pojednávania súdu, nakoľko podľa lekárskeho vyjadrenia, účasť na pojednávaní je nad rámec jeho zvládnutia neštandardnej záťažovej situácie.

31. Na základe uvedeného preto dospel súd k záveru, že tento zdravotný stav odôvodňuje obmedzenie menovaného v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, ktorý súd bližšie vymedzil vo výroku tohto rozsudku. Súd v tejto časti tiež poukazuje na skutočnosť, že toto rozhodnutie nie je nemenné a teda v smere naznačenom ustanovenou súdnou znalkyňou v prípade remisie ochorenia menovaného je možné rozhodnúť o prinavrátení jeho spôsobilosti na právne úkony.

32. Súd ustanovil menovanému za opatrovníka navrhovateľku, ktorá ako manželka menovaného prejavila záujem o výkon uvedenej funkcie, pričom iná vhodná osoba, predovšetkým z radov príbuzných na výkon uvedenej funkcie nebola súdom zistená. Súčasne súd vymedzil rozsah, v ktorom bude opatrovníčka menovaného zastupovať, ako aj uložil jej povinnosť podávať súdu pravidelné správy o výkone svojej funkcie.

33. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

35. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

36. O trovách konania súd rozhodol tak, že ich nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko títo si ich v tomto konaní neuplatnili a súd ani nezistil, žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

37. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

38. Podľa § 251 ods. 2 CMP, ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmu, ktorá vznikla osobe, o ktorej spôsobilosti sa konalo, jej zástupcovi alebo štátu.

39. V predmetnej veci podal návrh na obmedzenie U. P. v spôsobilosti na právne úkony navrhovateľka - jeho manželka Ing. B. P., nar. XX.XX.XXXX. Zo záverov znaleckého posudku súdneho znalca MUDr. Henriety Hollovej, vypracovaného v tomto konaní a v súvislosti s ktorým vznikli trovy štátu, vyplynulo, že menovaný trpí bipolárnou afektívnou poruchou v chronickom priebehu. Tento zdravotný stav menovaného podľa uvedených záverov odôvodňuje ho obmedziť v určitých právnych úkonoch súdnym znalcom bližšie popísaných v znaleckom posudku. Je teda zrejmé, že návrh podaný navrhovateľkou nebol zjavne bezdôvodný a teda táto nemôže byť v zmysle § 251 ods. 2 CMP zaviazaná nahradiť trovy štátu, ktoré v tomto konaní vznikli a ktoré spočívajú v priznanej odmene súdnemu znalcovi. Vzhľadom na uvedené preto súd rozhodol tak, že štát (Slovenská republika) nemá právo na náhradu uvedených trov štátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v štyroch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolaie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.